

Mahmut Karatay¹, Dr. Gülnaz Karatay², Dr. Nazan Gürarslan Baş³, Kazım Baş⁴

Geliş/Received : 18.10.2016
Kabul/Accepted : 12.06.2017

Öz

Amaç: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışlarını değerlendirmektir.

Metod: Çalışma, 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı bir öğrenci yurdunda kalan 300 erkek ve 200 kız öğrenci ile yürütüldü. Veriler, 23 sorudan oluşan anket formu kullanılarak toplandı. Elde edilen veriler SPSS (Statistical Package of Social Sciences) veri tabanında sayı, yüzdeler ve ki-kare önemlilik testi kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Yaş ortalaması $22,09 \pm 2,29$ olan öğrencilerin, %51,8'i çocukluk çağında şiddete maruz kaldığını, %37,8'i sık sık tanıklık ettiğini, %28,6'sı flört şiddetine maruz kaldığını, %22,1'i partnerine şiddet uyguladığını, %13,9'u şiddet yüzünden biten duygusal bir ilişkisi olduğunu ifade etti. Öğrenci tutumları incelendiğinde kadınlarda şiddetle ilgili farkındalığın erkeklerden yüksek olduğu; aynı zamanda ihmal etme, alay etme, takip etme, sosyal yaşamı kısıtlama, aldatma ve kıskanma gibi davranışların erkekler tarafından daha az şiddet davranışı olarak algılandığı görüldü. Ayrıca geçmişte şiddete maruz kalma ve şiddete tanıklık etme ile partnerine şiddet uygulama davranışı arasında anlamlı ilişki olduğu görüldü ($p < 0,05$).

Sonuç: Üniversite öğrenci grubunda, flört şiddeti farkındalığı düşük olup, partnerine şiddet uygulama davranışının ise önemli boyutlarda olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Davranış, Flört şiddeti, Gençlik, Tutum

Abstract

Aim: The aim of this study is to assess the attitudes and behaviours of the university students towards dating violence.

Method: The study was conducted among female ($n = 200$) and male ($n = 300$) students studying at a public university and staying a dormitory of Students Loans and Dormitories Institution during 2015-2016 academic year's spring semester. A questionnaire consisting of 23 questions was used to collect the data. The obtained data were analysed by using numbers, percentages and chi-square test in SPSS database.

Findings: The average age of the students was $22,09 \pm 2,29$, 51,8% were exposed to the violence during childhood, 37,8% frequently witnessed violence during childhood, 28,6% were exposed to the violence of intimate partners, 22,1% committed violence against their intimate partners, and 13,9% reported a relationship that ended because of the violence. When the attitudes of the students were examined, it was seen that, in general, the females' awareness of violence was higher than that of the males; also, certain behaviours such as neglect, mocking, tracking, restricting social life, cheating and jealousy were less considered as violent behaviours by males than by females. Besides, it was observed that there was a significant relationship between previous exposure to violence, witnessing violence in childhood and dating violence practice ($p < 0,05$).

Conclusion: Among the university student group, the awareness of dating violence was low and the extent of violent behaviours against partner was significant.

Key words: Behaviour, Dating violence, Youth, Attitude

1 Öğr.Gör.; Munzur Ü. Meslek Yüksekokulu Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Tunceli

2 Doç.; Munzur Ü. Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Tunceli

3 Yrd. Doç.; Munzur Ü. Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Tunceli

4 Öğr.Gör.; Munzur Ü. Meslek Yüksekokulu Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü

Giriş

Şiddet, küresel düzeyde ve ülkemizde sıkça tartışılan olgulardan biridir. Ancak çoğunlukla aile kurumuna, evliliğe ve aşırı düzeyde fiziksel şiddete indirildiği için, diğer şiddet türleri, gerek yasal zeminde gerekse kamuoyu nezdinde yeterince dikkat çekmemektedir. Oysa aile içi şiddet, evliliğe temel oluşturan flört aşamasında başlayabilmektedir. Dolayısıyla şiddetin meşrulaştığı zeminlerden biri de, evlilik öncesi dönemde romantik ilişki sırasında ortaya çıkan flört şiddetidir (1).

Flört şiddeti, romantik ilişki içinde partneri kontrol etmeye yönelik, istismar edici ve agresyon içeren sözel, fiziksel, duygusal ve seksüel davranışları ya da bunların kombinasyonunu içerir (1). Bütün sosyoekonomik ve kültürel gruplarda ortaya çıkabilen flört şiddeti kısa ve uzun dönem sonuçları itibarıyla, özellikle kadınlar daha fazla olmak üzere, gençlerin sağlığını tehdit eden önemli bir toplumsal ve cinsiyet eşitsizliği sorunudur (2).

Flört şiddetinin fiziksel, ruhsal ve sosyal boyutları ile sağlığı bozucu etkileri bulunmaktadır. Flört şiddetine maruz kalan bireylerde öz saygıda azalma, post-travmatik stres bozukluğu, madde kullanımında artış, depresyon, intihar riski, yeme bozuklukları, riskli seksüel davranışlara yönelim gibi birçok sorun ortaya çıkabilmektedir (3, 4). Özellikle flört ilişkisinde seksüel saldırıya maruz kalan bireylerde anksiyete, depresyon ve intihar düşüncesi daha fazla görülebilmektedir. Diğer yandan okula devam eden geçlerde derslere devam sorunları ve okul başarısında düşüş flört şiddetinin diğer sonuçları arasındadır (5).

Flört şiddetinin en fazla 16-24 yaş aralığında gerçekleştiği ifade edilmektedir (6). Dolayısıyla duygusal ilişkilerin arttığı üniversite yılları, flört şiddeti açısından riskli dönemi oluşturmaktadır (2). ABD’de yapılan bir çalışmada üniversitede öğrenim gören yaklaşık her beş kız öğrenciden biri romantik ilişkisinin bitme döneminde flört şiddetine maruz kaldığını, %30’u ise maruz kaldığı bu şiddeti kimseyle paylaşmadığını ifade etmiştir (7). 21 ülkeyi ve 16000 üniversite öğrencisini kapsayan başka bir çalışmada ise fiziksel flört şiddeti %30 düzeyinde olduğu bildirilmiştir (8). Türkiye’de ise Toplu ve

Hatipoğlu-Sümer (2011)’in çalışmasında kız öğrencilerin %46.0’ının erkek öğrencilerin ise %34.7’sinin yaşamlarında en az bir kez fiziksel flört şiddetine, kız öğrencilerin %85.2’sinin erkek öğrencilerin %75.6’sının psikolojik flört şiddetine maruz kaldığı görülmüştür (9). Ancak bu şiddet türü romantik ilişki sürecinin normal bir parçası olmayıp, bazı kişilerin flört şiddetine daha yatkın olduğu bilinmektedir.

Gençlerin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları bazı değişkenlerden etkilenmektedir. Literatürde, çocukluk döneminde şiddete maruz kalınması veya tanıklık edilmesi, madde kullanımı, bireyin geçmişte istismar öyküsünün olması, fiziksel ya da psikolojik sorunların varlığı, yaşın genç olması, erken cinsel deneyimler gibi faktörler flört şiddetine yatkınlığı artıran faktörler arasında gösterilmektedir (10). Diğer yandan kültürel rol kalıpları doğrultusunda erkekliğin üstün bir cins olarak görülmesi ve romantik ilişkiyi başlatma ya da bitirme hakkının büyük ölçüde erkeğe ait olarak görülmesi gibi keskin yargılar, flört şiddetini artıran kültürel etkenler arasındadır. Belirtilen bu risk faktörleri şiddet uygulama potansiyelini artırabildiği gibi aynı zamanda şiddet mağduru olma olasılığını da artırmaktadır.

Türkiye’de farklı kültürel gruplarda flört şiddetinin boyutları yeterince bilinmemektedir. Türkiye’nin doğusunda flört şiddetine ilişkin veriler daha sınırlıdır. Oysa gençlerde şiddete ilişkin koruyucu önlemler alınabilmesi için aralarında yasal bağ olmayan bireyler arasında gerçekleşen şiddet türlerinden biri olan flört şiddetine ilişkin verilere ihtiyaç vardır. Bu tür çalışmalar aile içi şiddeti de hazırlayan faktörlerden biri olan flört şiddetine ilişkin sorunların saptanmasına ve farkındalık geliştirilmesine katkı sunulabilir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin flört şiddetine ilişkin tutumlarını, davranışlarını ve etkileyen bazı değişkenlerle ilişkisini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Türü: Bu çalışma, kesitsel türden bir çalışma olarak planlandı.

Araştırmanın evren ve örnekleme: Araştırmanın evrenini, Türkiye’nin doğusunda bir il merkezinde bulunan Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı bir öğrenci yurdunda kalan ve bir devlet üniversitesinde

öğrenim gören kız (N=950) ve erkek (N=300) öğrenciler oluşturdu. 22-25/03/2016 tarihleri arasında ulaşabildiğimiz ve çalışmaya katılmaya istekli olan öğrenciler örneklem kapsamına alındı. Bu doğrultuda erkek öğrenci yurdundan 200 (%66,6), kız öğrenci yurdundan 300 (%31,6)

öğrenci olmak üzere toplam 500 (% 40) öğrenciye ulaşıldı. Ancak soruların 1/3'ünden fazlasına yanıt vermeyen 27 öğrencinin soru formu değerlendirmeye alınmadı ve çalışma 473 öğrenci ile tamamlandı.

Tablo 1. Bazı tanımlayıcı özellikler (N=473)

	n	%
Yaş(Ort ±SS: 22,09±2,29) (Min; 18, Max; 38) (n=464)*		
18-24	410	88,4
25 ve üzeri	54	11,6
Cinsiyet (n=472)*		
Kadın	299	63,4
Erkek	173	36,6
Öğrenim tipi (n=431)*		
Birinci Öğretim	286	66,4
İkinci Öğretim	145	33,6
En uzun süre yaşanan bölge (n=473)*		
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	254	53,7
Doğu Anadolu Bölgesi	100	21,1
Akdeniz Bölgesi	51	10,8
Ege Bölgesi	15	3,2
Marmara Bölgesi	22	4,7
Karadeniz Bölgesi	11	2,3
İç Anadolu Bölgesi	20	4,2
Aile tipi (n=469)*		
Çekirdek	280	59,7
Geniş	167	35,6
Parçalanmış	22	4,7
Kardeş sayısı (n=467)*		
1-3	136	29,1
4-6	175	37,5
7 ve üzeri	156	33,4
Gelir durumunu algılama(n=468)*		
Gelir Giderden Az	156	33,3
Gelir Gideri Karşılıyor	268	57,1
Gelir Giderden Fazla	44	9,4
Sigara kullanma durumu(n=471)*		
Kullanıyorum	143	30,4
Kullanmıyorum	328	69,6
Alkol kullanma durumu(n=472)*		
Hiç kullanmadım	257	54,3
Sadece denedim	75	16,1
Ara sıra kullanıyorum	111	23,5
Sık sık kullanıyorum	29	6,1
Diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullanma durumu(n=470)*		
Hiç kullanmadım	409	86,7
Sadece denedim	46	9,7
Ara sıra kullanıyorum	15	3,2
Sık sık kullanıyorum	2	0,4

*Cevap verenleri kapsamaktadır.

Veri toplama araçları ve uygulanması:

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutum ve Uygulamaları Soru Formu" kullanılarak toplandı. Soru formunda 23 soru yer almaktaydı. Soru formunun ilk 12 sorusu sosyo-demografik özelliklere, diğer soruları ise öğrencilerin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışlarını ölçmeye ilişkin sorulardan oluşmaktaydı. Asıl uygulamaya geçmeden önce başka bir yurttan kalan 10 üniversite öğrencisi üzerinde ön uygulama yapıldı ve soru formuna son şekli verildi. Araştırma verileri anket yöntemi

ile toplandı. Çalışmanın verileri ön eğitimden geçirilen anketörler tarafından akşam saatlerinde, yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplandı. Her bir görüşme ortalama 10-15 dakika sürdü.

Veri Analizi: Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar destekli SPSS (Statistical Package of Social Sciences) paket programına aktarıldı. Sosyo-demografik özellikler ve flört şiddetiyle ilgili bazı tutum ve davranışlara yüzdelerle yardımcıyla, flört şiddetine ilişkin bazı tutum ve davranışların cinsiyet ve bazı değişkenlerle ilişkisine ki-kare önemlilik testi kullanılarak karar verildi.

Tablo 2. Katılımcıların şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumlarının dağılımı (N=473)

	n	%
Çocukluk çağında şiddete maruz kalma durumu(n=462)*		
Maruz kalan	240	51,8
Maruz kalmayan	222	47,9
Çocuklukta şiddet görme sıklığı (n=235)*		
Bazen	208	88,5
Sık sık	27	11,5
Çocukken şiddete sık sık tanıklık etme durumu(n=462)*		
Tanıklık eden	179	38,7
Tanıklık etmeyen	283	61,3
En az bir kez flört şiddetine maruz kalma durumu(n=468)*		
Maruz kalan	134	28,6
Maruz kalmayan	334	71,4
Duygusal ilişkisinde maruz kaldığı şiddet türleri (n=299)**		
Fiziksel şiddet	40	13,4
Sözel şiddet	92	30,8
Duygusal şiddet	127	42,5
Ekonomik şiddet	19	6,4
Cinsel şiddet	21	7,1
Duygusal ilişkisinde partnerine şiddet uygulama durumu(n=467)*		
Evet	103	22,1
Hayır	364	77,9
Şiddet gören partnerin tepkisi (n=127)*		
Tepki vermedi	34	26,8
Küstü sonra gönlünü aldım	43	33,9
O da bana şiddet uyguladı	26	20,5
İlişkiyi bitirdi	20	15,7
Diğer	4	3,1
Şiddet yüzünden biten duygusal ilişkisi (n=440)*		
Var	61	13,9
Yok	379	86,1
Çevresinde gördüğü flört şiddetine tepkisi (n=452)*		
Kendi özel meseleleridir, karışmam	152	32,2
Müdahale ederim	211	44,6
Kolluk kuvvetlerine haber veririm	55	11,6
Arbuluculuk yapmaya çalışırım	55	11,6

*Cevap verenleri kapsamaktadır **Birden fazla cevap verilmiştir

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyete göre flört şiddetine ilişkin tutumları

Tutumlar	Şiddettir		Şiddet değildir		Toplam		Önemlilik testi
	n	%	n	%	n	%	
Tokat atmak							X=9,130
Kadın	293	98,7	4	1,3	297	63,3	Sd=1
Erkek	159	93,5	11	26,7	170	36,4	P=0,004
Toplam	458	96,8	15	3,2	467	100,0	
İhmal etmek							X=22,709
Kadın	176	61,5	110	38,5	286	62,9	Sd=1
Erkek	65	38,5	104	61,5	169	37,1	P=0,001
Toplam	241	53,0	214	47,0	455	100,0	
Cinsel ilişkiye zorlamak							X=8,352
Kadın	294	99,3	2	0,7	296	63,5	Sd=1
Erkek	162	95,3	8	4,7	170	36,5	P=0,006
Toplam	456	97,9	10	2,1	466	100,0	
Alay etmek							X=6,948
Kadın	230	79,3	60	20,7	290	63,5	Sd=1
Erkek	114	68,3	53	31,7	167	36,5	P=0,006
Toplam	344	75,3	113	24,7	457	100,0	
Tehdit etmek							X=3,921
Kadın	280	95,2	14	4,8	294	63,5	Sd=1
Erkek	153	90,5	16	9,5	169	36,5	P=0,039
Toplam	433	93,5	30	6,5	463	100,0	
Kararlarında özgür bırakmamak							X=1,050
Kadın	260	90,0	29	10,0	289	63,4	Sd=1
Erkek	155	92,8	12	7,2	167	36,6	P=0,197
Toplam	415	91,0	41	9,0	456	100,0	
Takip etmek							X=38,552
Kadın	231	79,9	58	20,1	289	63,7	Sd=1
Erkek	86	52,1	79	47,9	165	36,3	P=0,001
Toplam	317	69,8	137	30,2	454	100,0	
Sosyal yaşamı kısıtlamak							X=7,436
Kadın	252	86,6	39	13,4	291	63,5	Sd=1
Erkek	128	76,6	39	23,4	167	36,5	P=0,005
Toplam	380	83,0	78	17,0	458	100,0	
Aldatmak							X=8,416
Kadın	257	88,9	32	11,1	289	63,5	Sd=1
Erkek	131	78,9	35	21,1	166	36,5	P=0,003
Toplam	388	85,3	67	14,7	455	100,0	
Kıskanmak							X=13,141
Kadın	133	46,7	152	53,3	285	63,1	Sd=1
Erkek	49	29,3	118	70,7	167	36,9	P=0,001
Toplam	182	40,3	270	59,7	453	100,0	
Görüşeceği kişilere karar vermek							X=0,357
Kadın	246	85,4	42	14,6	288	63,3	Sd=1
Erkek	146	87,4	21	12,6	167	36,7	P= 0,327
Toplam	392	86,2	63	13,8	455	100,0	

Etik Boyut: Çalışmanın yapılabilmesi için Kredi Yurtlar Kurumu Müdürlüğü'nden gerekli kurumsal izin, öğrencilerden de sözel izin alındı.

Bulgular

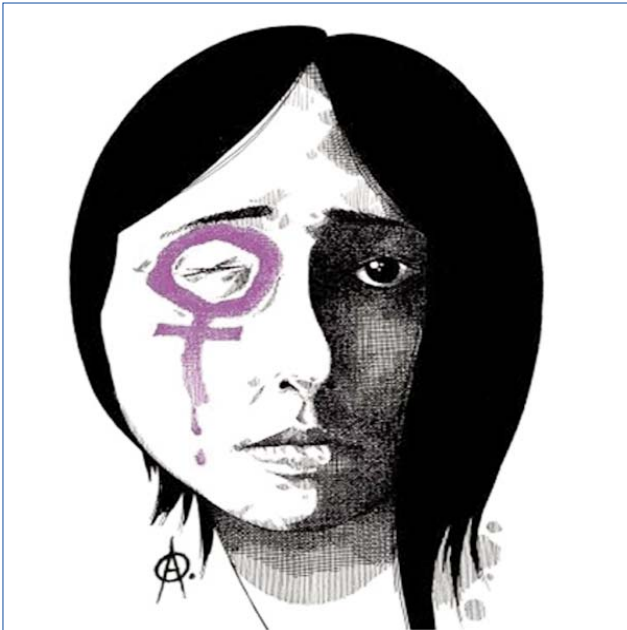
Bir Devlet Üniversite'sinde öğrenim gören öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma durumlarının araştırıldığı bu çalışmada elde edilen bulgular, katılımcıların bazı tanımlayıcı özelliklerini, flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışlarını, ayrıca bu tutum ve davranışların bazı değişkenlerle ilişkisini kapsamaktadır.

Yaş ortalaması $22,09 \pm 2,29$ olan katılımcıların %88,4'ünün 18-24 yaş aralığında olduğu ve %63,3'ünün kadınlardan oluştuğu görüldü. Katılımcıların %66,4'ü birinci öğretim öğrencilerin oluşmakta olup, büyük çoğunluğu en uzun süreli olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşadığını, %35,6'sı geniş aile tipine sahip olduğunu, %33,4'ü yedi ve daha fazla kardeşe sahip olduğunu, %33,3'ü gelirinin giderlerini karşılamadığını belirtti. Katılımcıların %30,4'ü sigara, %29,6'sı alkol, %3,6'sı diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullandığını ifade etti.

Katılımcıların %51,8'i çocukluk çağında şiddete maruz kaldığını, %11,5'i belirtilen bu şiddete sık sık maruz kaldığını, %38,7'si çocukken sık sık şiddete tanıklık ettiğini belirtti. Katılımcıların %28,6'sı duygusal ilişkisinde şiddete maruz kaldığını belirtirken, %30,8'i sözel şiddete, %23,8'i duygusal şiddete, %13,4'ü fiziksel

şiddete ve %7,1'i cinsel şiddete maruz kaldığını ifade etti. Katılımcıların %22,1'i duygusal ilişkisinde partnerine şiddet uyguladığını, %26,8'i şiddet uyguladığında partnerinin tepkisiz kaldığını, %15,7'si ise partnerinin ilişkiyi bitirdiğini belirtti. Katılımcıların %13,9'u şiddet yüzünden biten bir ilişkisi olduğunu belirtirken çevresinde bir şiddet olayıyla karşılaşması durumunda, %32,0'ı şiddet davranışına "kendi özel meselesidir, karışmam" şeklinde yaklaştıkları görüldü.

Katılımcıların şiddete ilişkin tutumları verilen ifadeler üzerinden, cinsiyete göre değerlendirildi. Şiddet algısıyla ilgili cinsiyet farklılıklarının "görüleceği kişilere karar verme" ile ilgili ifade hariç ($p > 0,05$) diğer bütün ifadelerde anlamlı olduğu ($p < 0,05$) ve genel olarak kadınların şiddet farkındalığının erkeklerden daha yüksek olduğu görüldü. Özellikle ihmal etmek (Kadın=%61,5, Erkek=%38,5, $p=0,001$), alay etmek (Kadın=%79,3, Erkek=%68,3, $p=0,006$), takip etmek (Kadın=%79,9, Erkek=%52,1, $p=0,001$), sosyal yaşamı kısıtlamak (Kadın=%86,6, Erkek=%76,6, $p=0,005$) aldatmak (Kadın=%88,9, Erkek=%78,9, $p=0,003$), kıskanmak (Kadın=%46,7, Erkek=%29,3, $p=0,001$) gibi davranışların kadınlarla kıyaslandığında erkekler tarafından daha az şiddet davranışı olarak değerlendirildiği görüldü. Diğer yandan özellikle ihmal etmek, takip etmek ve kıskanmak gibi ifadeler, diğer ifadeler ile kıyaslandığında kadınlar tarafından daha az şiddet davranışı olarak görüldü.

Erişim adresi: <https://sanatfilan.com/kadınlar-cinsel-siddeti-konusacak/>

Bu çalışmada katılımcıların flörtüne şiddet uygulama durumunun bazı değişkenlerle ilişkisine bakıldı. Elde edilen verilere göre flörtüne şiddet uygulama davranışı bakımından kadınlar ve erkekler arasındaki fark anlamlı değilken ($p=0,186$), çocukluk çağında şiddete maruz kalanların ($p=0,001$) ve şiddete tanıklık edenlerin ($p=0,001$), alkol ($p=0,001$) ve diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullananların ($p=0,001$) ve önceki duygusal ilişkisinde şiddete maruz kalanların ($p=0,001$) istatistiksel olarak anlamlı ölçüde daha fazla flört şiddeti uyguladığı görüldü.

Tartışma

Fiziksel, cinsel ve duygusal şiddet türlerinden birinin ya da bir kaçının bir arada uygulanması ile karşımıza çıkan flört şiddeti gençlerin sağlığını tehdit eden önemli bir toplumsal sorundur.

Tablo 4. Katılımcıların partnerine şiddet uygulama durumunun bazı değişkenlerle ilişkisi

	Partnerine şiddet uygulama durumu				Toplam		Önemlilik testi
	Uygulayan		Uygulamayan				
	n	%	n	%	n	%	
Cinsiyet							
Kadın	70	23,6	227	76,4	297	63,7	X=1.022
Erkek	33	19,5	136	80,5	169	36,3	Sd=1
Toplam	103	22,1	363	77,9	466	100,0	P=0.186
Çocuklukta şiddete maruz kalma							
Kalan	68	28,7	169	71,3	237	51,9	X=12,424
Kalmayan	33	15,0	187	85,0	220	48,1	Sd=1
Toplam	101	22,1	356	77,9	455	100,0	P=0.001
Çocukken şiddete tanıklık etme							
Ettim	56	31,5	122	68,5	178	38,9	X=15,810
Etmedim	44	15,7	236	84,3	280	61,1	Sd=1
Toplam	100	21,8	385	78,2	458	100,0	P=0.001
Alkol Kullanma durumu							
İçmiyorum	38	15,1	214	84,9	252	54,0	X=16.545
Sadece denedim	20	26,3	56	73,7	76	16,3	Sd=2
İçiyorum	45	32,4	94	67,6	139	29,8	P=0.001
Toplam	103	22,1	364	77,9	467	100,0	
Madde kullanma durumu							
Kullanmadım	81	20,0	324	80,0	405	86,7	X=8,356
Sadece denedim	15	32,6	31	67,4	46	9,9	Sd=2
Kullanıyorum	7	43,8	9	56,3	16	3,4	P=0.015
Toplam	103	22,1	346	77,9	467		
Önceki duygusal ilişkisinde şiddete maruz kalma							
Kaldım	69	51,1	65	48,5	134	28,9	X=463
Kalmadım	33	10,0	296	90,0	329	71,1	Sd=1
Toplam	102	22,0	361	78,0	463	100,0	P=0.001

Çoğunluğu 18-24 yaş aralığında yer alan üniversite gençlerinde oluşan bu gruptan elde edilen bulgular gençlere yönelik programlar oluşturulurken flört şiddetinin mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiğine işaret etmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre gençlerin yarısından biraz fazlası şiddete maruz kaldığını, 1/3'ünden fazlası çocukken çevresinde şiddete tanıklık ettiğini, şiddete maruz kalanların ise yaklaşık 1/10' u sık sık şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Benzer şekilde katılımcıların 1/3'üne yakını flört ilişkisinde en az bir kez şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Maruz kalınan

şiddet türleri arasında duygusal ve sözel şiddet en yaygın olarak karşımıza çıkarken, öğrencilerin az bir kısmı ise cinsel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Bu sonuçlara göre, ilişkiyi güç kullanarak sürdürmek, davranışları baskı altına tutmak ve denetlemek, cinsel deneyime zorlamak, aşağılamak, kısıtlamak gibi farklı biçimlerde karşımıza çıkabilen flört şiddeti üniversite gençliğinde önemli bir sorundur. Ankara'da hemşirelik öğrencileri ile yürütülen bir çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin %18'i, dördüncü sınıf öğrencilerinin %40,1'i ve genel olarak da araştırmaya katılan bütün öğrencilerin %28,6'sı flört şiddete maruz kaldığını belirtmiştir (11). Flört Şiddeti Araştırma Merkezi (1) verilerine göre, üniversite öğrencilerinin %32'sinin önceki

Erişim adresi: <https://www.azizilaw.com/domestic-violence-awareness-month/>

ilişkisinde, %21'inin ise son ilişkisinde şiddete maruz kaldığı, %12'sinin tamamlanmış tecavüze, %35'ininde tecavüz girişimine maruz kaldığı ifade edilmiştir. CDC (Centers For Disease Control and Prevention) (2011) verilerine göre ABD'de her 6 kadından biri (%16,2) ve her 19 erkekten biri (%5,5) partneri tarafından takip edilmiş, her 10 kadından biri yakın ilişkisinde tecavüze, her dört kadından ve her yedi erkekten biri ise birden fazla sayıda fiziksel şiddete maruz kalmıştır (12). Hem kadınların hem de erkeklerin çoğunluğu bu olumsuz deneyimleri 25 yaşından önce yaşadığını ifade etmiştir (7). Karabulutlu'nun çalışmasında (13) hemşirelik bölümünde öğrenim gören kız öğrencilerin %18,4'ü, erkek öğrencilerin ise %17,4'ü fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Bu son çalışmada flört şiddetine maruz kalma oranları diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir ancak cinsel şiddete maruz kalma oranları, Türkiye'de yapılan diğer çalışmalara benzer olarak (14), CDC verilerinden (12) daha düşüktür. Bu durumun, cinsel deneyimler ve ifadesiyle ilgili kültürel norm farklılıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu çalışmada gençlerin 1/5'e yakını partnerine şiddet uyguladığını ve çoğunluğunda şiddet davranışı sonrasında ilişkinin devam ettiğini, sadece 1/7'si şiddet yüzünden biten bir ilişkinin olduğunu belirtmiştir. Üniversite öğrencisi kadınların şiddete ilişkin görüşlerinin araştırıldığı bir başka çalışmada da, bu çalışmaya benzer olarak, gençlerin cinsiyetçi bakış açısına sahip

olduğu ve çiftler arasında şiddet davranışının yaygın olduğu görülmüştür (15). Santana ve arkadaşlarına göre (16) maskülen değerler ve informal normların, özellikle erkek şiddetini besleyen faktörler arasında olduğu ifade edilmektedir. Şiddete maruz kalan partnerler, şiddetin tekrarlanma korkusu, suçu minimize etme, suçluluk, sosyal ve dinsel stigma, anlaşılma korkusu ve partnere sevgi duyma gibi nedenlerle ilişkiyi sürdürülebilmektedirler (1). Flört şiddetine maruz kalan bireyler tutum olarak çevrelerinde gerçekleşen şiddet eylemlerine de duyarsız kalabilmektedir. Nitekim bu çalışmada katılımcıların çoğunluğu, çiftler arasındaki şiddeti, müdahale edilmemesi gereken özel bir alan olarak tanımlamıştır. Bu tarzda "özel alan" yaklaşımı, üniversite kampüsü gibi kamusal alanda gerçekleşse bile, romantik ilişkide ortaya çıkan şiddete meşruiyet katmaktadır.

Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin şiddetle ilgili tutumlarına bakıldığında kadınların farkındalığının erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle ihmal etmek, alay etmek, takip etmek, sosyal yaşamı kısıtlamak, aldatmak, kıskanmak gibi ifadeler, erkekler tarafından daha az şiddet davranışı olarak değerlendirilmiştir. Diğer yandan özellikle ihmal etmek, takip etmek ve kıskanmak gibi ifadeler, diğer ifadeler ile kıyaslandığında kadınlar tarafından daha az şiddet davranışı olarak görülmüştür. Japonya da 274 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülen bir çalışmada hem kadın hem de erkek öğrencilerin en az yarısı flört şiddetine maruz kaldığını belirtirken, sözel tacizde bulunulması, partnerin davranışlarını kontrol edilmesi ve partnerle korunmasız cinsel ilişkiye girilmesi, cüzdandan izinsiz para alınması gibi davranışlar çoğunluk tarafından şiddet olarak görülmemiştir (17). Bu sonuçlar gençlerde şiddetle ilgili farkındalığın düşük olduğunu göstermektedir.

Çalışma kapsamında katılımcıların şiddet uygulama durumlarının bazı değişkenlerle ilişkisine bakılmıştır. Yapılan analizde şiddet uygulama bakımından cinsiyetler arasındaki fark anlamlı değilken, çocuklukta şiddete maruz kalan veya tanıklık eden, alkol ve diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullanan, önceki duygusal ilişkisinde şiddete maruz kalan bireylerin partnerine istatistiksel olarak anlamlı ölçüde daha fazla şiddet uyguladığı görülmüştür. Bu durum şiddetin

öğrenilen bir davranış olduğunu ve diğer problemleri davranışların varlığında daha kolay ortaya çıkabildiğini göstermektedir (18). Smith ve arkadaşlarına göre (19), çocukluk döneminde fiziksel, seksüel şiddete maruz kalma, yetişkinlikte maruz kalınan bu şiddet türlerini başkasına uygulama olasılığını artırmaktadır. İzmir'de eğitim fakültesi öğrencileri ile yürütülen bir çalışmada, aile içinde şiddete maruz kalanların kalmayanlara göre, şiddete tanık olanların olmayanlara göre yaşam doyumları anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur (20). Ancak literatürde flört şiddetine ilişkin çalışmalar sınırlı düzeyde olduğundan nedensellik ilişkisi yeterince ortaya konulamamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgulara göre, çalışma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin önemli bir kısmı flört şiddetine maruz kalmış ve flört şiddetine maruz kalanların çoğunluğu ilişkisini

sürdürmüştür. Genel olarak kız öğrencilerin şiddetle ilgili farkındalıkları daha yüksek bulunmuş olup, özellikle ihmal etmek, alay etmek, takip etmek, sosyal yaşamı kısıtlamak, aldatmak, kıskanmak gibi ifadeler erkekler tarafından daha az şiddet davranışı olarak görülmüştür. Çocuklukta şiddete maruz kalan veya tanıklık eden, alkol ve diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullanan, önceki duygusal ilişkisinde şiddete maruz kalan bireylerin flörtüne daha fazla başvurdukları görülmüştür. Bu sonuçlar doğrultusunda gençlerin sağlığını koruma ve geliştirmeye ve yaşam becerilerini artırmaya yönelik programlar oluşturulmalı ve özellikle birinci yıl müfredatlarına entegre edilmelidir. Ayrıca üniversite gençliğine hizmet sunan sağlık birimlerinin, programlarına flört şiddetini de entegre etmeleri önerilmektedir.

Teşekkür

Araştırmacılar olarak çalışmada emeği geçen Muhyittin Miçoğlu, Engin Zerenman, Demet Aslan ve Evliya Kütük'e teşekkür ederiz.

Erişim adresi: <http://www.myjoyonline.com/news/2016/july-21st/43-year-old-trader-beaten-to-death-by-husband.php>

İletişim: Dr. Gülnaz Karatay

E-posta: gkaratay@gmail.com

Kaynaklar

1. Dating Violence Research Center. "Campus Dating Violence fact sheets"(2002). Accessed March 15, 2017, at <https://www.uvm.edu/police/publicDownloads/Dating.Violence.pdf>.
2. Murray C, Kardatzke K. Dating Violence Among college students: key issues for collage counselors. *Journal Of College Conesaling* 2007;10: 79-89.
3. Holmes K, Sher L. Dating violence and suicidal behavior in adolescents. *Int J Adolesc Med Health*. 2013;25(3):257-61.
4. Bonomi AE, Anderson ML, Nemeth J, Rivara FP, Buettner C. History of dating violence and the association with late adolescent health. *BMC Public Health*. 2013;10(13):821.
5. Aosved AC, Long PJ. College women's experiences of psychological maltreatment and sexual assault. *Violence and Victims* 2005;20:577-587.
6. Mihçioğur S, Akın A. Flört şiddeti- şiddet'li sevgi. *Sağlık ve Toplum* 2015;25(2):9-15.
7. Breiding MJ, Smith SG, Basile KC, Walters ML, Chen J, Merrick MT. Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization- national intimate partner and sexual violence survey, United States. 2011. *MMWR Surveill Summ*. 2014;63(8):1-18.
8. Chan KL, Straus MA, Brownridge DA, Tiwari A, Leung WC. Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery & Women's Health* 2008;53: 529-537.
9. Toplu E, Hatipoğlu-Sümer Z. Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri. Paper presented at the meeting of the XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Selçuk, İzmir, 2011.
10. World Health Organization. "Understanding and addressing violence against women. Intimate Partner violence." (2012). Accessed March 14, 2017, at http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77432/1/WHO_RHR_12.36_eng.pdf.
11. Aslan D, Vefikuluçay, Zeyneloğlu S, ve ark. Ankara'da iki hemşirelik yüksek okulunun 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması, (Ankara, 2008). Aktaran Mihçioğur S, Akın A. Flört şiddeti- şiddetli sevgi, *Sağlık ve Toplum* 2015; 25(2): 9-15.
12. Black MC, Basile KC, Breiding MJ, Smith SG, Walters ML, Merrick MT, Chen J, Stevens MR. The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention, 2011.
13. Karabulutlu Ö. Hemşirelik öğrencilerinin şiddet konusundaki görüş ve deneyimleri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 2015;2(1);26-36.
14. Yiğitalp G, Ertem M, Özkaynak V. Üniversite öğrencilerinin şiddet konusunda deneyimleri ve bu konudaki görüşleri. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni* 2007;6(2):131-136.
15. Turak P. Women's view on violence in Turkey: a study of female university students in Turkey. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi* 2001;8(1):77-91.
16. Santana MC, Raj A, Decker MR, La Marche A, Silverman JG. Masculine gender roles associated with increased sexual risk and intimate partner violence perpetration among young adult men. *J Urban Health* 2006;83(4):575-585.
17. Ohnishi M1, Nakao R, Shibayama S, Matsuyama Y, Oishi K, Miyahara H. Knowledge, experience, and potential risks of dating violence among Japanese university students: a cross-sectional study. *BMC Public Health* 2011;19(11):339.
18. Kaukinen C. Dating violence among college students: the risk and protective factors. *Trauma Violence Abuse* 2014;15(4):283-96.
19. Smith HP, White JW, Holland LJ. Longitudinal perspective on dating violence among adolescent and college-age women. *Am J Public Health* 2003;93(7):1104-1109.
20. Kabasakal Z, Girli A. Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşlerinin, deneyimlerinin bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi (DEÜ Buca Eğitim Fakültesi örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2012;14(2):105-123.